

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/172.00.2/Б/ОК22- 2024
	Екземпляр № 1	Арк __ / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»

протокол від __ _____ 20__ р.
№__

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ для проведення лабораторної роботи №5 з навчальної дисципліни «Електроживлення систем зв'язку»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 172 «Телекомунікації та радіотехніка»
освітньо-професійна програма «Телекомунікації та радіотехніка»
освітньо-професійна програма «Інформаційні відеосистеми та системи
контролю доступу»
факультет інформаційно-комп'ютерних технологій
кафедра комп'ютерних технологій у медицині та телекомунікаціях

Рекомендовано на засіданні
кафедри комп'ютерних
технологій у медицині та
телекомунікаціях
______ 20__ р.,
протокол № ____

Розробник: ст. викладач кафедри комп'ютерних технологій у медицині та
телекомунікаціях
БЕНЕДИЦЬКИЙ Василь

Житомир
2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/172.00.2/Б/ОК22- 2024
	Екземпляр № 1	Арк __ / 2

Лабораторна робота №5

ДОСЛІДЖЕННЯ СХЕМИ ЗВОРОТНОХОДОВОГО ПЕРЕТВОРЮВАЧА З ТРАНСФОРМАТОРОМ

Мета роботи: Ознайомитися з принципами розрахунку, роботою зворотноходового перетворювача з трансформатором. Дослідити характеристики зворотноходового перетворювача з трансформатором.

Теоретичні відомості

Схема зворотноходового трансформаторного перетворювача лежить в основі великої кількості схем простих малопотужних перетворювачів мережної напруги з гальванічною розв'язкою виходу від мережі. Як правило, це перетворювачі потужністю менше 100 Вт (наприклад, зарядні пристрої мобільних телефонів; блоки живлення факсів, моніторів, телевізорів та інших пристроїв телекомунікаційного обладнання).

Постановка завдань дослідження в роботі

Завдання 1. Запустити програмний пакет Ltspice XVII. В робочому вікні Ltspice зібрати схему зворотноходового трансформаторного перетворювача (рис. 5.1).

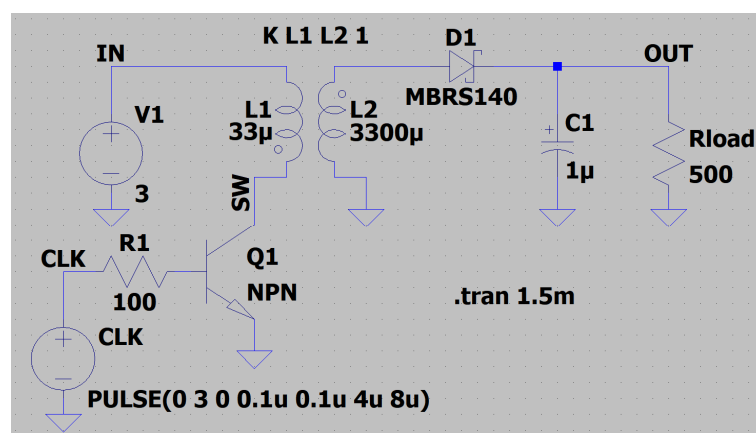

Рис. 5.1. Робоча схема для дослідження зворотноходового перетворювача з трансформатором.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/172.00.2/Б/ОК22- 2024
	Екземпляр № 1	Арк. __ / 3

1.1. Запустіть симуляцію (команда **Run**).

1.2. Додайте у графічне вікно осцилограму напруги на виході перетворювача $V(out)$ і осцилограму струму первинної обмотки трансформатора L1 ($I(L1)$). Визначте у скільки разів вихідна напруга $V(out)$ перевищує напругу джерела живлення V1.

1.3. Для кращого розуміння роботи цього перетворювача детальніше розглянути зміни напруг та струмів в обмотках трансформатора для інтервалу часу 50 мкс поблизу 1,5 мс. Для більшої наочності напругу і струм вторинної обмотки відмасштабувати на коефіцієнт трансформації. Напругу на вторинній обмотці зменшити у 10 разів, а струм збільшити у 10 разів. Перевірити, чи виконуються наступні співвідношення:

– амплітуди змін напруг на первинній та вторинній обмотці

$$\Delta V_{L2} = \Delta V_{L1} \cdot N_{21},$$

а зміни струмів

$$\Delta I_{L2} = \Delta I_{L1} / N_{21},$$

де $N_{21} = \sqrt{L_2 / L_1}$ – коефіцієнт трансформації.

1.4. Дослідити вплив коефіцієнта заповнення імпульсів комутації. Показати залежність вихідної напруги $V(out)$, напруги на виході ключа $V(sw)$ і струму трансформатора, приведеного до первинної обмотки $I(L1) + I(L2) \cdot 10$ для різних значень коефіцієнта заповнення імпульсів ключа $Q = 0,1; 0,25; 0,5; 0,75$. Порівняти вихідні напруги $V(out)$ моделі в LTspice для різних значень заповнення з теоретичними значеннями.